

Projekt zrealizowano ze środków finansowych budżetu państwa

NEWSTLETTER NR 5

Zrealizowany w ramach projektu "Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2023"

Artykuł nr 1

„Windykacja długu. Postępowanie sądowe”

Windykacja długu, a w zasadzie postępowanie windykacyjne, to nic innego jak podjęcie określonych czynności prawnych w celu odzyskania należności od osoby, która zaciągnęła zobowiązanie (dług).

Należy pamiętać, że proces windykacji musi być przeprowadzony zgodnie z prawem, w szczególności z przepisami Kodeksu Cywilnego, Kodeksu Postępowania Cywilnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż dłużnikiem jest osoba zobowiązana do zwrotu należności, natomiast wierzyciel to podmiot, który może żądać zwrotu tych należności. Wierzyciel ma zatem prawo dochodzić swoich praw, żądając od dłużnika spłaty zobowiązania.

Proces związany z windykacją rozpoczyna się w sytuacji, gdy zobowiązanie pieniężne nie zostanie przez dłużnika spełnione (środki nie zostaną zwrócone wierzycielowi w odpowiednim terminie). Wówczas najczęściej wierzyciel - w celu polubownego załatwienia sporu - kieruje do dłużnika pisemne wezwanie do zapłaty długu w wyznaczonym terminie, najczęściej z pouczeniem, że w przypadku niewiszczenia zaległości, sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego, a następnie egzekucyjnego (do Komornika).

Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, wierzyciel może wnieść przeciwko dłużnikowi powództwo o zapłatę do właściwego Sądu (najczęściej wydział cywilny lub gospodarczy w przypadku przedsiębiorców). Sąd ma możliwość rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym i wydania nakazu zapłaty (upominawczy bądź nakazowy) - a to na podstawie dokumentów przedłożonych przez wierzyciela (powoda) do pozwu. Nakaz zapłaty następnie zostaje doręczony na adres dłużnika (pозwanego), z pouczeniem,

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2023"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych budżetu państwa

że istnieje możliwość zaskarżenia takiego nakazu zapłaty w terminie 14 dni (w formie sprzeciwu od nakazu upominawczego lub zarzutów do nakazu nakazowego).

Jeżeli dłużnik (pozwany), w ustawowym terminie nie złoży opisywanego środka zaskarżenia, nakaz zapłaty uprawomocni się i będzie stanowił tytuł wykonawczy (będzie uprawniał wierzyciela do wszczęcia na jego podstawie postępowania egzekucyjnego przed komornikiem).

Z kolei, jeżeli dłużnik (pozwany), w terminie 14 dni zaskarży nakaz, sprawa zostanie skierowana do trybu zwykłego, Sąd najczęściej wyznaczy rozprawę, będzie rozpoznawał sprawę "od nowa" i zakończy się ona wydaniem wyroku. Dłużnik (pozwany), w toku sprawy może żądać oddalenia powództwa w całości/w części, ma prawo i obowiązek podniesienia wszystkich twierdzeń i dowodów na odparcie argumentów wierzyciela (powoda) i dla potwierdzenia swojej racji - najlepiej zrobić to już w pierwszym piśmie procesowym, czyli w środku zaskarżenia do nakazu. Dłużnik w takim postępowaniu ma również możliwość złożyć Sądowi wniosek m.in. o rozłożenie dochodzonej należności na raty, nieobciążanie go kosztami postępowania. Sprawa kończy się wydaniem wyroku oddalającego powództwo wierzyciela lub zasądzeniem należności od dłużnika na rzecz wierzyciela. Od wyroku przysługuje dłużnikowi (pozwanemu) apelacja do Sądu II instancji, po uprzednim złożeniu wniosku o sporządzenie przez Sąd I instancji uzasadnienia wyroku. Jeżeli apelacja nie zostanie złożona, wyrok zasądający świadczenie, po uprawomocnieniu staje się tytułem wykonawczym i jak wyżej - na jego podstawie wierzyciel może skierować sprawę do postępowania egzekucyjnego przez Komornikiem w celu wyegzekwowania należności zasądzonych w treści orzeczenia sądu.

**Opracowano na podstawie: przepisów ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U.2023.1610 t.j. z dnia 2023.08.14), przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1974r. Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U.2023.1550 t.j. z dnia 2023.08.08)

radca prawny Władysław Pason

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2023"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych budżetu państwa

Artykuł nr 2 **„Windykacja długu. Postępowanie egzekucyjne”**

Postępowanie egzekucyjne jest postępowaniem wykonawczym, w stosunku po opisanego powyżej postępowania sądowego. Jest to zespół norm i czynności podejmowanych przez strony i organ egzekucyjny w celu przymusowego wyegzekwowania należności. Należy pamiętać, że postępowanie egzekucyjne musi być prowadzone zgodnie z prawem, w szczególności z przepisami Kodeksu Postępowania Cywilnego, ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, ustawy o kosztach komorniczych. Stronami postępowania egzekucyjnego są wierzyciel oraz dłużnik. Zgodnie z przepisem art. 759 § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego (dalej: KPC), czynności egzekucyjne są prowadzone i wykonywane przez komorników, z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla sądów.

Jak zostało wspomniane powyżej, podstawą egzekucji prowadzonej przez Komornika, a wszczętej na pisemny wniosek wierzyciela, jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest zaś tytuł egzekucyjny (nakaz zapłaty, postanowienie, wyrok) zaopatrzone w klauzulę wykonalności - art. 776 KPC. Tytuł wykonawczy stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji o całe objęte nim roszczenie i ze wszystkich części majątku dłużnika, chyba, że z treści tytułu wynika co innego - art. 803 KPC.

Wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi następuje na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez wierzyciela do Komornika sądowego. We wniosku o wszczęcie egzekucji wskazuje się świadczenie, które ma być spełnione. Do wniosku lub żądania dołącza się tytuł wykonawczy. Jak wynika z przepisu art. 799 § 1 i 2 KPC, wniosek o wszczęcie egzekucji umożliwia prowadzenie egzekucji według wszystkich dopuszczalnych sposobów, z wyjątkiem egzekucji z nieruchomości. Skierowanie egzekucji do nieruchomości dłużnika oraz składników jego majątku, do których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio, jest możliwe tylko na wniosek wierzyciela. Wierzyciel może wskazać wybrane przez siebie sposób albo sposoby egzekucji. Organ egzekucyjny stosuje sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika. Jeżeli egzekucja z jednej części majątku dłużnika oczywiście wystarcza na zaspokojenie wierzyciela, dłużnik może żądać zawieszenia egzekucji z pozostałej części majątku.

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2023"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych budżetu państwa

Komornik, w toku postępowania ma możliwość ustalenia majątku dłużnika pozwalającego na zaspokojenie świadczenia. W tym celu, Komornik ustala majątek dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań albo na podstawie publicznie dostępnych źródeł informacji, albo rejestrów, do których ma dostęp drogą elektroniczną, ewentualnie wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku (art. 801 § 1 KPC) - pod rygorem nałożenia grzywny w razie niezłożenia wykazu lub w razie oświadczenia nieprawdy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Należy szczególnie zaznaczyć, że postępowanie egzekucyjne to nie miejsce i czas na składanie przez dłużnika zarzutów co do zasadności zasądzonego przez Sąd świadczenia. Ewentualne zaskarżanie czynności Komornika będzie zasadne tylko wówczas, gdy prowadzi on postępowanie egzekucyjne niezgodnie z przepisami ustaw. Jak wynika bowiem z art. 804 § 1 KPC, organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

Co do zasady, jeżeli to możliwe, Komornik pobiera z majątku dłużnika jednorazowo całą zaległość. Istnieje jednak możliwość, aby na wniosek dłużnika, za zgodą wierzyciela, dłużnik w danych okresach, dobrowolnie wpłacał zadeklarowane i zaakceptowane środki na rzecz wierzyciela, ale za pośrednictwem Komornika, który w końcu jest organem prowadzącym postępowanie. Dokonanie jakichkolwiek płatności na rzecz wierzyciela, z pominięciem Komornika nie jest działaniem korzystnym, bowiem wówczas, przy każdorazowej takiej wpłacie, istnieje konieczność poinformowania o tym fakcie Komornika i ograniczenia egzekucji o daną, wpłaconą wierzycielowi kwotę.

Postępowanie egzekucyjne kończy się postanowieniem o umorzeniu egzekucji, w momencie wyegzekwowania całości należności bądź cofnięcia wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela.

**Opracowano na podstawie: przepisów ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U.2023.1610 t.j. z dnia 2023.08.14), przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1974r. Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U.2023.1550 t.j. z dnia 2023.08.08

radca prawny Władysław Pason

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2023"